

MUNI SPORT

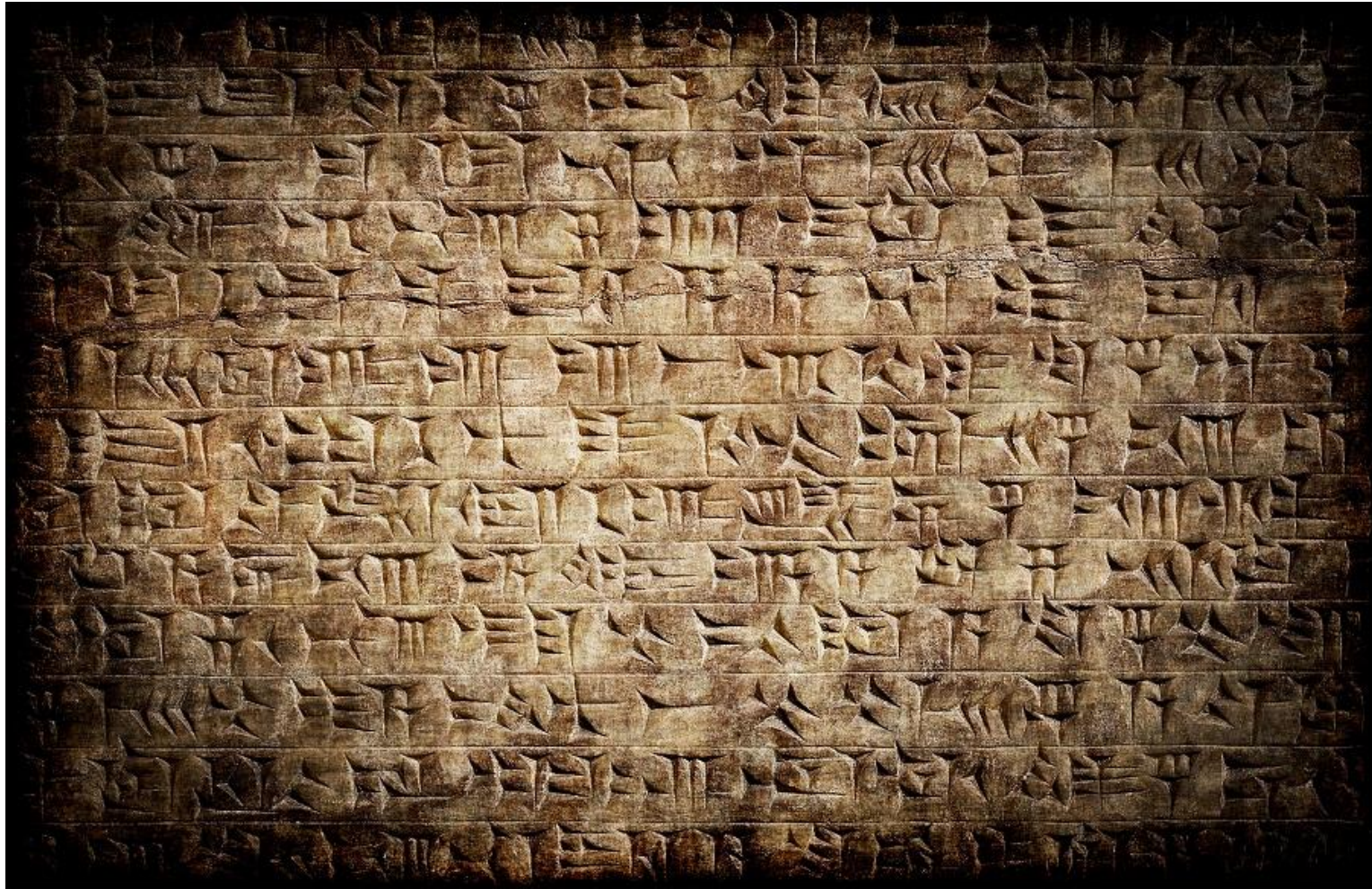
1. Škola jako instituce

Mgr. Jiří Sliacky, Ph.D.

np/nk4112 Školní pedagogika

Katedra tělesné výchovy a společenských věd (EDUC)

Kde se škola vzala?

<https://neveda.cz/web/content/2017/11/Cuneiform.jpg>

Historický pohled na vznik školy

- rozvoj výchovy v prvobytné společnosti (iniciační zkoušky, obřady zasvěcování)
- první písemné doklady o škole z dob starověkých kultur (4 tisíce let př. Kr., Egypt, Mezopotámie, Persie)
- vznik školy spojován s objevem písma (výuka písma se ukázala jako účinná, začalo se vyučovat i jiným znalostem a dovednostem)
- vyspělé vzdělávací systémy antického Řecka (athénská škola – kalokagathia, ideál krásy a dobra)
- škola vždy podléhala vlivu společenských sil – původně se vytvářela v lůně filozofie (resp. vědy), postupně se dostala do sféry vlivu církve, později státu

Pedagogika a škola

- antické Řecko – paidagógos (otrok, který pečoval o syna svého pána, pais = dítě, aigen = vésti)
- paedagogus – učitel, vychovatel
- pedagog – profesionální vzdělavatel a vychovatel, který má pro tuto činnost patřičnou kvalifikaci
- pedagogika jako vědní obor až v 19. století, významný rozvoj ale už od 17. stol. (J. A. Komenský)
- školní pedagogika – obor pedagogické vědy, který zaměřuje svoji pozornost na školu, kurikulum a výuku

Novodobá česká škola

- <https://www.youtube.com/watch?v=o06OQ6RGkVc>
- 2. pol. 18. stol. – tereziánské reformy (komplexní změny habsburské říše)
- 1774 – školní řád Johanna Ignaze Felbigera (povinné vzdělávání dětí 6 – 12 let = zavedení povinné školní docházky v českých zemích)
- 1869 – Hasnerův zákon (vymahatelnost povinné školní docházky)

Samostatné české školství

- 1922 –malý školský zákon (zrušení úlev z povinné školní docházky, společné třídy chlapců a dívek na všech stupních, zrovnoprávnění učitelů a učitelek...)
- 1938 - Říšský školský zákon (kromě českých škol i německé, polské, maďarské, po r. 1942 výchova českých dětí k loajálnosti vůči Říši)
- po roce 1948 důsledná koncepce jednotného školství pod kontrolou KSČ
- po roce 1989 – transformace českého školství

Systemový pohled na vzdělávání

	<p>Makroúroveň: úroveň vzdělávací politiky Vzdělávací systém jako celek. Jak funguje vzdělávací systém?</p>
	<p>Mezouroveň: úroveň školy Vztahuje se na instituci a organizaci školy. Jak funguje škola?</p>
	<p>Mikroúroveň: úroveň výuky Vztahuje se na výuku. Jak funguje učení a vyučování?</p>

Úloha a funkce školy

„Škola je politikum“ (Marie Terezie)

„Škola je místem socializace a enkulturace žáků, podporujícím jejich osobnostní a sociální rozvoj a připravující je na život osobní, pracovní a občanský.“

(Zdroj: Průcha, J., Walterová, E., Mareš, J. (2003). *Pedagogický slovník*. Praha: Portál)

- socializace – začleňování do společnosti
- enkulturace – adaptace a přijetí kultury, v níž žijeme
- personalizace – cílem je samostatně jednající osobnost

Úloha a funkce školy

- škola jako správce a zprostředkovatel kulturního dědictví
- systematizovaná forma zprostředkování kulturních obsahů členům společnosti
- obsahy uspořádány do oborů – předmětů (kurikulum)
- kromě funkce edukační škola naplňuje funkce enkulturační, socializační a personalizační

Škola a další výchovné instituce

- volnočasové (střediska volného času, domovy dětí a mládeže, dětská a mládežnická hnutí, zájmové kroužky, folklórní soubory...)
- kulturní (muzea, divadla, galerie...)
- sportovní (Sokol, Orel, sportovní kluby...)
- ...